

[Anker Lau.]

i Paris, hvor han gik ind for en bedre og sundere arbejdsdeling mellem landene, som formentlig må være et af Marshallplanens mål.

Det er også glædeligt, at vi kan vente, at den højtærede regering vil opfylde sit løfte og stille forslag om en brugsforeningsbeskatning, og jeg håber, at forslaget vil vise sig at være et sådant forhandlingsgrundlag, at dette gamle stridsspørgsmål nu definitivt kan bringes ud af verden. Det har i mange år sat helt meningsløse og skadelige skel i befolkningen, og det vil direkte og indirekte være til gavn for alle parter, at denne sag bliver bragt ud af verden.

Jeg takker også for løftet om nedsættelse af en kommission, der skal finde ud af, hvilken lovgivning der i fremtiden er nødvendig med hensyn til mælkehandelen. Det var det, vi tilsigtede, da vi i foråret stillede vort forslag om mælkeмонопоlets afvikling. Vi krævede koncentrationen standset og en undersøgelse foretaget. Det sker nu, og selvom vore og regeringens motiver og hensigter vel næppe er helt sammenfaldende, er udviklingen dog nu igen lagt i rigsdagens hånd, og det vil så vise sig, hvor mange sande venner af erhvervsfriheden der findes i det høje ting.

Men der var uægtelig også enkeltheder i trontalen, som der var grund til at udtrykke betænkelighed ved. Den højtærede statsminister siger således, at vor valutagæld til England må yderligere nedbringes i det kommende år. Såvidt jeg er underrettet, eksisterer der ikke noget engelsk ønske herom, og for mig står det således, at vi i den situation, hvori verden befinder sig, må have afgørende interesse i de størst mulige vareforsyninger til landet, også for herigennem at øge eksportproduktionen.

I trontalen omtales også det, man kalder en rationalisering af fiskehandelen og en rationalisering af byggeriet. Jeg har det jo sådan, at når en socialdemokrat bruger ordet rationalisering, bliver jeg meget betænkelig. Det plejer nemlig at betyde noget i retning af de berygtede mælkeordninger eller andre former for monopolisering, der træder andres næringsret under fod, og hvis den højtærede regering tænker på noget i den retning, skal den ikke vente vor støtte.

Endelig er der spørgsmålet om bosætningslån til ungsommen. Jeg er ikke modstander af bosætningslån; tværtimod jeg vil gerne erkende, at der i tider, hvor ungdommen har det svært, kan ligge en opgave her. Men når jeg så ser i dagspressen, hvorledes man tænker sig at administrere disse lån, bliver

jeg alvorligt bange. I „Nationaltidende“ for 4. november 1946 omtales således en redøgørelse, som nogle arkitekter har udarbejdet vedrørende de principper, man bør anvende. Man regner her med en årlig lånesum på 30 mill. kr., og lånene skal anvendes til køb af godkendte varer udpegede af en saglig kyndig komité og samlede i et købekatalog. I Dansk Kunsthåndværks medlemsblad for marts i år tales der om en økonomisk baggrund for en for formålet rationaliseret produktion. Af alt dette kan jeg ikke forstå andet end, at det er meningen, at nogle møbelfabrikker og arkitekter nu finder sammen i en stor standardiseret møbelproduktion, og så fortæller man de unge, at kun disse møbler er udtryk for den rette standardiserede boligkultur, og at man derfor kun kan bruge pengene til disse udmærkede møbler. Dette er for mig et typisk eksempel på en udvikling, som kun kan ødelægge både bolig- og al anden kultur, fordi den er ude af kontakt med menneskenes og livets mangfoldighed. Det er simpelthen ensretning af alle de unges hjem. Man vil ikke overlade til de unge selv at bestemme, hvorledes deres sofa og deres seng skal se ud. En sådan behandling af de unge, på baggrund af en dårligt skjult forretningsmæssig monopolsocialisme, kan vi ikke være bekendt. Vi vil gerne overveje bosætningslån, men skal det, jeg her har omtalt, være de vilkår, man byder dansk ungdom, kan vi ikke være med. Hvis vi skal give tilslutning til bosætningslån, må man vise ungdommen den tillid, at man lader de unge selv bestemme, hvorledes deres hjem skal se ud.

De udenrigspolitiske og forsvarspolitiske spørgsmål er det vanskeligt for mig, der jo ikke sidder i det udenrigspolitiske navn, at udtale mig dybtgående om. Hovedparten af dette høje tings ærede medlemmer har i realiteten ikke meget bedre orientering om disse spørgsmål end enhver anden avislæser i dette land, og man kan jo ikke stole på, at alle aviser har evne og vilje til sandfærdig orientering.

Vi har naturligvis hver sin mening om tingene, men det er beklageligt, at forholdet er som her skildret. Vi føler jo alle den udenrigspolitiske situation som den dystre baggrund for hele vort arbejde. Øst — vest, de nordiske forhandlinger, Marshallforhandlingerne, Sydslesvig er altsammen store spørgsmål af afgørende betydning for vort lands fremtid, men her er vi i virkeligheden henvist til den tillid, hver enkelt af os nærer til medlemmer af det udenrigspolitiske navn, og jeg skal derfor begrænse mig til at give udtryk for min og mit partis fulde til-